

Her gün yanından binlerce aracın geçtiği Mimar Sinan'ın Halkalı-Güneşli kavşağındaki az bilinen eserlerinden Odabaşı Köprüsü ihmalden çürüyor.

AA muhabirinin sorularını cevaplayan **Yedikıta Tarih ve Kültür Dergisi** yazarı, tarihçi ve Mimar Sinan'ın eserleri üzerine araştırma yapan

Osman Doğan

, 17 yıl Osmanlı Devleti'ne yeniçeri olarak hizmet eden

Mimar Sinan

'ın, katıldığı seferlerin güzergahı üzerindeki şehirleri ve mimari eserleri görme, inceleme fırsatı bulduğunu, ilerleyen yıllarda da gördüklerini tecrübe etme fırsatı yakaladığını anlattı.

Mimar Sinan'ın devlet adamlarınca yaptırılan inşaatlarda çalışarak dülgerlikten yapı ustalığına kadar çıktığını aktaran Doğan, Sinan'ın 1538'de başmimarlığa tayin edildiğini, vefatına kadar 50 yıl bu makamda hizmet verdiğini, Kanuni Sultan Süleyman, Sultan II. Selim ve Sultan III.

Murad'ın saltanat devirlerine hakim olan Osmanlı klasik mimari üslubunu en iyi şekilde temsil ettiğini hatırlattı.

Geleceğe uzanan Sinan köprüleri

Mimar Sinan'ın, ömrüne 92 cami, 52 mescit, 55 medrese, 7 darülkurra, 20 türbe, 17 imaret, 3 darüşşifa, 6 su yolu, 12 köprü, 20 kervansaray, 36 saray, 8 mahzen ve 48 de hamam olmak üzere 400'e yakın eser sığdırdığını ifade eden Doğan, **Evliya Çelebi Seyahatnamesi**'nde Sinan'a atfedilen eser sayısının çok daha yüksek olduğunu aktardı.

Doğan, Sinan'ın cami, medrese, türbe gibi dini yapıların yanında sivil mimarının en güzel örneklerinden sayılan çok güzel köprüler de inşa ettiğini kaydederek, tezkirelerden ve diğer vesikalardan Mimar Sinan'ın 12 köprü yaptığının anlaşıldığını bildirdi.

Köprü, Küçükçekmece Köprüsü ile karıştırılıyor

Osman Doğan, Mimar Sinan'ın köprülerinden birisinin de İstanbul'da Basın Ekspres yolu kenarında Ayamama Deresi üzerinde Küçükçekmece ilçesini Bağcılar'a bağlayan Halkalı-Güneşli kavşaklarının arasında sıkışıp kalan üç gözlü Odabaşı Köprüsü olduğu bilgisini verdi.

Bu köprü ile Küçükçekmece Gölü'nün girişindeki tarihi taş köprünün tarihçi ve mimarlar tarafından karıştırıldığını, taşköprüler ile alakalı yazılar yazarların çoğunun, birinin başlattığı hatayı devam ettirdiğini vurgulayan Doğan, bu kimselerin "Odabaşı Köprüsü" diyerek Küçükçekmece Köprüsü'nü tarif ve tasvir ettiklerini aktardı.

Köprü, Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinde de geçiyor

Doğan, "Evliya Çelebi, seyahatnamesinde Küçükçekmece Köprüsü'nü de Mimar Sinan eseri olarak gösteriyor. Ancak 'Dünden Bugüne Küçükçekmece' adlı kitapta Salih Şahin, Beyköprü'nün Mimar Sinan'ın eseri olmadığını, ondan daha evvel Başmimar olan Acem Ali tarafından yapıldığını ortaya koymuştur" dedi.

Çelebi'nin seyahatnamesinde Halkalı'dan geçerken buranın tarihi ve doğal güzelliklerinden bahsettiğini dile getiren Doğan, Çelebi'nin seyahatnamesinde "Halkalı kasabasından yine doğuya giderken üç göz Odabaşı Köprüsü, Haraççı Deresi'nde Kapıağası Köprüsü ve Sinanlı Köyü'nde Koca Mehmed Paşa Köprüsü, bütün Süleyman Han'ın mimarbaşısı Mimar Sinan bin Abdülmennan yapısıdır" ifadelerini kullandığını söyledi.

Tarihçi Osman Doğan, Evliya Çelebi'nin üzerinden geçtiği üç gözlü Odabaşı Köprüsü'nün Osmanlı sefer güzergahı üzerinde olduğu için çok mühim olduğunu kaydederek, 16. yüzyılda Mimar Sinan'ın yaptığı bu köprünün yakın çevresinde sultanın sarayı, paşaların da köşk ve kasırları olduğu ve Ayamama Deresi üzerinden geçişi kolaylaştırdığı için de ayrı bir ehemmiyeti bulunduğunu kaydetti.

Bugün üzerinde kitabesi bulunmayan, kesmetaştan yapılan, 39 metre uzunluğunda, 5 metre 35 santimetre genişliğinde olan köprünün üç yuvarlak kemerden meydana geldiğini, ortadaki büyük gözün 4 metre 75 santimetre genişliğinde olduğunu belirten Doğan, köprünün ayaklarındaki selyaranların suyun akış tarafında üçgen, çıkış tarafında dikdörtgen bir sütun olarak yapıldığını, bunların aynı zamanda köprünün ayaklarını daha da sağlamlaştırdığını anlattı.

"Kavşaklar arasında sıkışıp kalan 5 asırlık eser"

Köprünün bugün yeni yolun seviyesinin altında kaldığını belirten Doğan, şu bilgileri verdi:

"Bu köprü yıllarca nice sellere dayandı ve ayakta kalmayı başardı. Ancak 9 Eylül 2009'daki sel felaketinde, Basın Ekspres Yolu Halkalı dönüşünde sel sularının 2 metreyi bulması üzerine yüzlerce araç suyla sürüklenerek köprünün sel yaranlarına ve gövdesine çarptı. Ancak bu suları önce tarihi köprünün hemen üst kısmında bulunan beton köprü karşıladığından selin hızı kesilerek, köprü yıkılmaktan kurtuldu. Yine de köprünün kaldırım taşlarıyla sel yaranları selden nasibini aldı. Felaketin üzerinden 4 yıl geçti. Bu esnada Ayamama Deresi üzerinde ve özellikle Çobançeşme mevkinde belediye tarafından dere yatağı genişletildi ve köprüler yenilendi. Bu çalışma, derenin yukarı kısımlarına doğru hala devam ediyor. Geçen sürede yollar yeniden dizayn edildi, su basan dükkanlar inşa edildi ancak devamlı övündüğümüz Mimar Sinan'ın köprüsüyle alakalı herhangi bir proje ve çalışma yapılmadı. Bu, Mimar Sinan'a saygısızlıktır. Odabaşı Köprüsü de kendi haline mi terk edilecek? Büyük mimarın dev beton blokları ve asfalt yol kavşakları arasında unutulmuş 5 asırlık bu eserine el atacak kimse yok mu? Bu tarihi eser bir

an önce aslına uygun olarak zarar vermeden restore edilmeyi, kimliğini anlatan bir tabela konulmayı, gece ışıklandırılmayı ve en mühimi üzerinden geçecek insanları beklemekte."

Kaynak: AA

<http://www.haber7.com/mimari/haber/1102774-sinanin-5-asirlik-koprusunu-ihmal-vurdu>